

Bærekraft i Oslo universitetssykehus

Vår strategi mot 2030

Februar 2025

En ny retning for et bærekraftig helsevesen

“Denne strategien er et løfte – til våre ansatte, våre pasienter og kommende generasjoner”

Bjørn Atle Lein
Bjørnbeth
Administrerende direktør

Vår størrelse og innflytelse gir oss både en unik mulighet og en forpliktelse til å gå foran som et forbilde. Som verdens fjerde største sykehus har Oslo universitetssykehus (OUS) et særlig ansvar for å lede an i arbeidet for en bærekraftig fremtid. Vårt lederskap kan inspirere hele helsesektoren til å handle – nasjonalt og internasjonalt.

Klimaendringene er vår tids største helsetrussel. Verdens helseorganisasjon (WHO) har gjentatte ganger understreket at klimaendringer utgjør den mest alvorlige trusselen mot global helse i dette århundret. Dette er ikke en fjern utfordring – den påvirker allerede millioner av menneskers liv og helse hver dag. Helsesektoren står samtidig for rundt 5 % av de globale klimagassutslippene – mer enn flytrafikken! For at helsesektoren skal beskytte og fremme helse trenger vi mennesker og kompetanse. Helsepersonell er en knapphetsgode og med en aldrende befolkning er det viktigere enn noen gang at vi tiltrekker, utvikler og beholder folka våre.

Formålet med bærekraftstrategien er enkelt, men kraftfullt: Å sikre at vi leverer på samfunnsoppdraget vårt - å redde liv og fremme helse - på en måte som ivaretar fremtidige generasjoners muligheter til det samme. Dette krever en gjennomgripende endring i hvordan vi forstår og driver vår kjernevirksomhet, der vi finner en ny balanse mellom sosiale, miljømessige og økonomiske hensyn. Denne strategien er et første steg på veien mot nettopp det.

Vi står ved et veiskille. Som samfunnets trygghetspunkt i møte med kriser, har helsesektoren lenge betraktet seg selv som "for viktig" til å ta et aktivt ansvar for bærekraft. Den tiden er forbi. Dette er ikke bare en plan; det er en forpliktelse til å redusere vårt miljøavtrykk, styrke arbeidsmiljøet for våre ansatte, og sikre bærekraftig drift for fremtiden.

OUS velger nå å ta et større ansvar, og denne strategien markerer starten på en ny retning for et bærekraftig helsevesen.

Innhold

	SIDE
01 Introduksjon	04
02 Bærekraftstrategien oppsummert	08
03 Dypdykk i hvert strategiske fokusområde	10
Klima og ressursbruk	10
Arbeidsforhold og kompetanseutvikling	11
Bærekraftig virksomhetsstyring	12

OUS tar et helhetlig ansvar for bærekraft

Bærekraft er mer enn bare miljø

Bærekraftstrategien tar for seg alle aspekter av bærekraft – miljø, sosiale forhold og virksomhetsstyring – ofte kalt ESG*. For OUS innebærer dette å levere helsetjenester som reduserer vårt klimafotavtrykk, samtidig som vi har våre medarbeidere i fokus, sikrer trygg og god pasientbehandling, og opptrer som en ansvarlig samfunnsaktør.

Bred involvering i utarbeidelsen

Strategien er utarbeidet av et dedikert kjerneteam, støttet av et tverrfaglig team med representanter fra hele sykehuset. Dette bidrar til å sikre faglig bredde og eierskap på tvers av sykehuset. Arbeidet har vært jevnlig forankret i ledergruppen og i dialog med tillitsvalgte.

Lederansvaret står sentralt

Bærekraftstrategien er et styrende dokument som vil være førende for beslutninger og prioriteringer fremover. Den eies av administrerende direktør og sykehusets ledere på alle nivåer spiller en avgjørende rolle i å realisere strategien. Når vi nå tar et større ansvar og setter bærekraft høyt på agendaen, står lederansvaret sentralt.

Nye sykehusbygg

Dette er en strategi for hvordan sykehuset kan levere sitt samfunnsoppdrag på en mest mulig bærekraftig måte. Strategiperioden sammenfaller med utviklingen av nye sykehusbygg. Strategien tar høyde for vår påvirkning, risiko og muligheter knyttet til dette, men dette er ikke en strategi for grønne sykehusbygg – den favner bredere.

Bærekraftstrategien bygger på solid innsikt og metodikk

STEG 1

Bygge et grundig innsiktsgrunnlag

Bærekraftstrategien og de strategiske valgene som er tatt bygger på et solid innsiktsgrunnlag. Dette inkluderer intervjuer med sentrale interessenter, analyse av relevante data og trender og vurdering av påvirkninger, risikoer og muligheter knyttet til bærekraft. Arbeidet har også vurdert nasjonale og internasjonale føringer. Innsiktsarbeidet danner grunnlaget for å definere hvilke områder innenfor bærekraft – et stort og delvis utvannet begrep – som er viktigst for sykehuset.

STEG 2

Konkretisere hva bærekraft betyr for OUS

Det er brukt veletablert metodikk for å identifisere hvilke bærekraftstemaer som er viktigst for OUS. Analysen, kjent som dobbel vesentlighetsanalyse, vurderer hvilken påvirkning helseforetaket har på omverdenen, samt hvilke bærekraftsrisikoer og –muligheter som påvirker helseforetaket. Analysen gir et klart bilde av 14 bærekraftstemaer, som er viktigst for sykehuset. Disse har dannet utgangspunktet for utvelgelsen av våre strategiske fokusområder.

Se resultatet av analysen på neste side.

STEG 3

Definere strategiske fokusområder

Våre strategiske fokusområder representerer områder der vi har størst mulighet til å utgjøre en positiv forskjell, samtidig som de harmonerer med sykehusets eksisterende planer. Fokuset har vært å velge ut få områder og rette innsatsen der vi kan oppnå målbare resultater. Disse er 1) klima og ressursutnyttelse, 2) arbeidsforhold og kompetanseutvikling og 3) bærekraftig virksomhetsstyring.

Denne prioriteringen gir retning for bærekraftsarbeidet i OUS fremover.

En dobbel vesentlighetsanalyse identifiserer hvilke bærekraftstemaer som er mest vesentlige for en virksomhet å jobbe med. EUs bærekraftsdirektiv krever at analysen gjennomføres som grunnlag for strategi og rapportering. OUS er ikke omfattet av direktivet, men har valgt å bruke metodikken for å sikre en robust strategi og en tilnærming i tråd med interessenter og samarbeidspartnere.

Strategien prioriterer de viktigste bærekraftsområdene for Oslo universitetssykehus

Alle hovedområdene innenfor bærekraft er relevante for helsesektoren og OUS

MILJØ

Helsevesenet og OUS har en stor påvirkning på klima og miljø gjennom blant annet kjøp og bruk av legemidler, utstyr og teknologi, bygging og drift av bygninger og transport av mennesker og materiell. Disse prosessene trengs for å levere helsetjenester til innbyggerne, men vi har et stort potensiale i å levere tjenestene våre på en mer klimavennlig og ressurseffektiv måte.

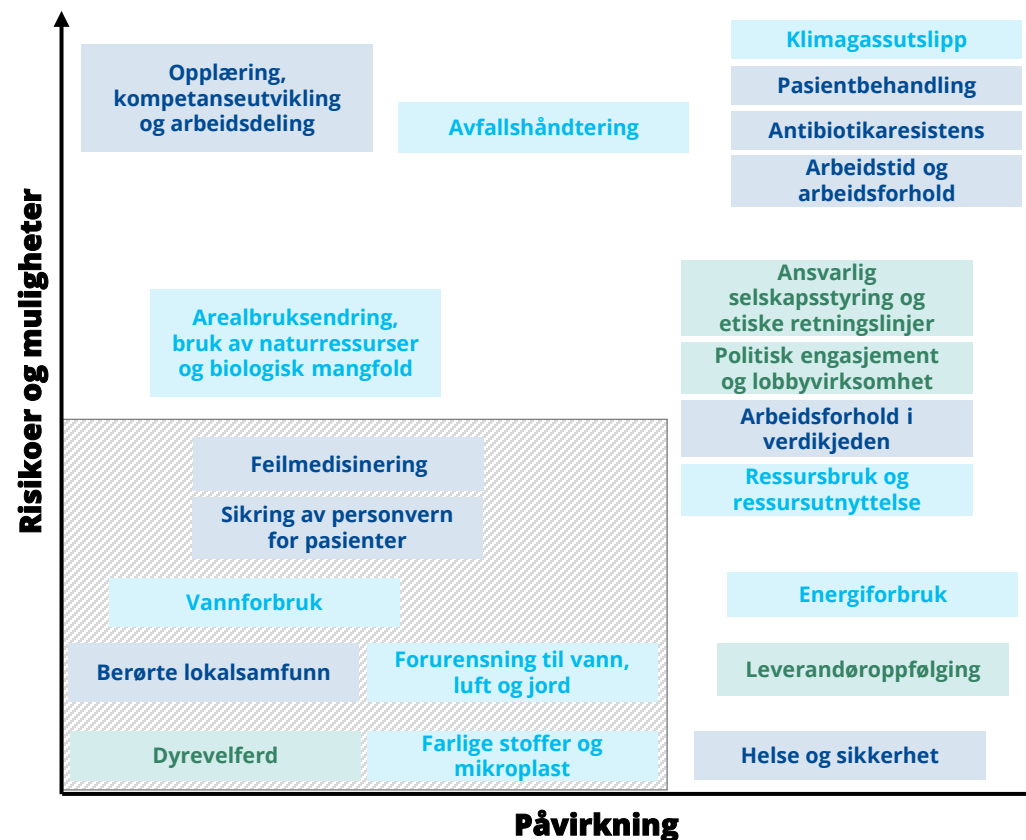
SOSIAL

De ansatte er helsesektorens viktigste ressurs. OUS står overfor utfordringer som høyt sykefravær, og det å rekruttere og beholde medarbeidere. For å kunne levere gode og trygge helsetjenester må vi prioritere trivsel og faglig utvikling. Med økende tjenestebehov og en aldrende befolkning er det avgjørende at vi skaper en attraktiv arbeidsplass hvor folka våre ønsker å bli og utvikle seg.

STYRING

Som en av Norges største arbeidsgivere har OUS et ansvar for å være en etisk og ansvarlig aktør. Å styre virksomheten etter bærekraftige prinsipper innebærer å ta langsiktige og ansvarlige beslutninger som balanserer økonomi, samfunn og miljø - den såkalte "triple bunnlinjen". Styring og lederskap er sentralt for å nå målene våre og for å levere samfunnsoppdraget vårt på en bærekraftig måte.

Analysen viser de viktigste bærekraftstemaene for OUS innen miljø, sosiale forhold og styring

MILJØTEMAER

SOSIALE TEMAER

STYRING

Temaene utenfor det stiplede området er de viktigste for OUS

Vårt målbilde for fremtidens sykehus

I 2030 leverer vi pasientbehandling, forskning, utdanning av helsepersonell og opplæring av pasienter og pårørende på en bærekraftig måte - gjennom fokus på klima og ressursutnyttelse, arbeidsforhold og kompetanseutvikling, samt bærekraftig virksomhetsstyring.

1

KLIMA OG RESSURSUTNYTTELSE

Våre valg tar vare på planeten

I 2030 tar vi vare på miljøet når vi leverer helsetjenester av høy kvalitet. Vi har redusert våre klimagassutslipp, bruken av engangsprodukter, vi bruker ressursene våre smartere og det vi har varer lenger.

Vi tar klimabevisste valg i alle behandlinger.

2

ARBEIDSFORHOLD OG KOMPETANSEUTVIKLING

Sammen bygger vi fremtidens helse

I 2030 opplever våre medarbeidere faglig utvikling og arbeidsglede. Vi bruker kunstig intelligens og jobber på smartere måter, slik at alle bruker sin kompetanse der den trengs.

Vi er stolte av å levere trygge og gode helsetjenester.

3

BÆREKRAFTIG VIRKSOMHETSSTYRING

Vi leder an på en bærekraftig måte

I 2030 driftes sykehuset bærekraftig – både for de som jobber her, for miljøet og økonomisk. Vi har gjort et systematisk løft på bærekraft, både hva gjelder styring, arbeidsmiljø og kompetanse.

Bærekraft er en naturlig del av det vi leverer og valgene vi tar.

Vår bærekraftstrategi frem mot 2030

Vi skal levere våre kjerneoppgaver knyttet til pasientbehandling, forskning, utdanning av helsepersonell og opplæring av pasienter og pårørende på en mer ansvarlig og bærekraftig måte

1

KLIMA OG RESSURSUTNYTTELSE

Våre mål

- Redusere klimagassutslipp fra egen virksomhet med 40 %.
- Redusere utslipp fra vår verdikjede, og være klimanøytral innen 2045.
- Redusere energibruken med 20 %.
- Oppnå 80 % kildesortering på hele sykehuset.
- Redusere bruken av engangsprodukter med minimum 30 %.

Våre satsningsområder

- Innovative innkjøp og samarbeid.
- Skape energi- og ressurseffektive løsninger.
- Muliggjøre ressurs- og klimabevisste valg i pasientbehandlingen.
- Implementere synlige, kulturbyggende tiltak.

2

ARBEIDSFORHOLD OG KOMPETANSEUTVIKLING

Våre mål

- Våre medarbeidere har tid og mulighet til å utvikle sin kompetanse.
- Våre medarbeidere bruker tiden sin effektivt og på meningsfylte oppgaver.
- Våre medarbeidere opplever større trivsel, og har en friskhetsgrad på 94%.

Våre satsningsområder

- Skape et arbeidsmiljø hvor medarbeidere har innflytelse og trives på arbeidsplassen.
- Bruke ny teknologi til å automatisere arbeidsoppgaver og jobbe smartere.
- Bygge og utvikle kompetanse.

3

BÆREKRAFTIG VIRKSOMHETSSTYRING

Våre mål

- Alle ledere og ansatte tar valg som er bra for medarbeidere, miljøet og sykehusets økonomi.
- Bærekraft er integrert i virksomhetsstyringen.
- Vi har en anerkjent bærekraftsertifisering som f.eks. Healthcare Sustainability Certification (HSC).

Våre satsningsområder

- Etablere tydelige roller, ansvar og mandat.
- Mobilisere organisasjonen og heve kompetansen på bærekraft.
- Integrere bærekraft i eksisterende virksomhetsstyring.
- Posisjonere OUS som en tydelig og betydelig samfunnsaktør.

Våre valg tar vare på planeten

Fram mot 2030 skal vi redusere vår miljøpåvirkning gjennom å redusere våre klimagassutslipp. Vi skal også redusere og effektivisere vår utnyttelse av ressurser, som minimerer både klimagassutslipp og avfall.

Frem mot 2030 skal vi...

Redusere klimagassutslipp fra egen virksomhet med 40 %

Redusere utslipp fra vår verdikjede, og være klimanøytral innen 2045

Redusere energibruken med 20 %

Oppnå 80 % kildesortering på hele sykehuset

Redusere bruken av engangsprodukter med minimum 30 %

Dette skal vi få til gjennom...

- **Innovative innkjøp og samarbeid:** Bruke OUS sin innkjøpskraft og mobilisere samarbeidspartnere og leverandører mot felles mål. Dette innebærer å sette standardiserte krav i anbudprosesser og bruke innkjøpsdata for å identifisere muligheter for utslippsreduksjon, i tett samarbeid med Sykehusinnkjøp.
- **Bygg, arealer og utforming:** Bruke OUS sine ressurser effektivt og bærekraftig. Dette inkluderer blant annet å bruke eksisterende sykehusarealer og energi effektivt gjennom smartere drift og teknologi. Det innebærer også å utvikle klima-, energi- og ressurseffektive løsninger i planlegging og utforming av nye sykehus, utover det Prosjektorganisasjonen Helse Sør-Øst (HSØ PO) leverer.
- **Pasientbehandling:** Etablere verktøy og prosesser for å redusere ressursbruk og ta klimabevisste valg i pasientbehandlingen, uten at det går på bekostning av kvalitet og sikkerhet. Dette inkluderer å redusere bruk av engangsutstyr, øke levetiden på utstyr og forbruksmateriell samt riktig håndtering av avfall etter bruk.
- **Kulturbyggende tiltak:** Implementere synlige tiltak som bidrar til bevisstgjøring. Vi anerkjenner at dette er tiltak som ikke nødvendigvis har størst effekt på reduksjon av ressurser og klimagasser, men er allikevel viktig for å skape endring på tvers av OUS og vise endring utad. Slike tiltak inkluderer avfallssortering på kontorer og et større plantebasert mattilbud.

DET FØRSTE VI GJØR
Få på plass kildesortering i alle bygg

Sammen bygger vi fremtidens helse

Fram mot 2030 skal vi jobbe for at våre medarbeidere opplever faglig utvikling, har innflytelse over egen arbeidsdag, trives på jobb og jobber på smarte måter. Dette medarbeiderløftet er viktig for å tiltrekke, utvikle og beholde folka våre.

Frem mot 2030 skal vi sørge for at...

Våre medarbeidere har tid og mulighet til å utvikle sin kompetanse

Våre medarbeidere bruker tiden sin effektivt og på meningsfylte oppgaver

Våre medarbeidere opplever større trivsel, og har en friskhetsgrad på 94%

Dette skal vi få til gjennom...

Arbeidsmiljø: Etablere et medarbeiderløfte og skape et arbeidsmiljø hvor alle opplever innflytelse på egen arbeidshverdag, stolthet over arbeidet de utfører, og glede av å være en del av OUS. Dette inkluderer tiltak som fremmer samarbeid på tvers av avdelinger og fagområder, god støtte til nye medarbeidere, og en balanse mellom faglige oppgaver og administrativt arbeid som styrker både trivsel og effektivitet.

Teknologi og arbeidsprosesser: Implementering av teknologi og kunstig intelligens for å jobbe smartere og mer effektivt. Dette innebærer digitale verktøy som forenkler administrative oppgaver, automatisering som sparer tid og reduserer feil, og løsninger som styrker pasientbehandling og interne prosesser. Vi skal også utforske smartere måter å fordele arbeidsoppgaver på, slik at ansatte kan bruke sin tid og kompetanse der det har størst verdi.

Kompetanseutvikling: Sikre kontinuerlig kompetanseutvikling som en integrert del av arbeidshverdagen for alle ansatte. Dette innebærer målrettede opplæringsprogrammer, tilgang til faglig oppdatering og mulighet til å utforske nye fagområder.

DET FØRSTE VI GJØR
Bærekraft som tema på
årets arbeidsmiljøuke

Vi leder an på en bærekraftig måte

Fram mot 2030 skal vi jobbe for at driften av OUS er bærekraftig – både for de ansatte, økonomisk og for miljøet. Vi skal implementere bærekraft i eksisterende strukturer, etablere tydelige roller og ansvar og gjøre det enkelt å ta bærekraftige valg.

Frem mot 2030 skal...

Alle ledere og ansatte ta valg som er bra for folk, miljø og økonomi

Bærekraft være integrert i virksomhetsstyringen

Vi oppnå en anerkjent bærekrafts-sertifisering som f.eks. Healthcare Sustainability Certification (HSC)

Dette skal vi få til gjennom...

Roller, ansvar og mandat: Etablere tydelige roller, ansvar og mandat for bærekraft, fra styret og til den enkelte leder. Dette innebærer å redefinere hvem i organisasjonen som har ansvar for bærekraftsarbeidet og skape en rigg og et mandat for å drive dette arbeidet i OUS fremover.

Kompetanse og mobilisering: Gjennomføre et kompetanseløft for styret og ledergruppen og oppdatere lederkrav. Ta bærekraftstrategien ut i organisasjonen og heve den generelle kompetansen på bærekraft. Dette innebærer å konkretisere mål for hver enkelt klinikk og stab, hvilket gjør bærekraft konkret for ledere og medarbeidere, skaper økt forståelse for egen påvirkning og mobiliserer organisasjonen på vei mot målene.

Integrere bærekraft i eksisterende virksomhetsstyring: For å lykkes med bærekraftsarbeidet må bærekraft innarbeides i eksisterende planer og styring, slik at det ikke blir «i tillegg til» men «en del av» hvordan OUS styres og driftes. Dette innebærer å få på plass tilstrekkelig data og innsikt for oppfølging av mål og innarbeide dette i eksisterende målstyring.

Tydelig og betydelig samfunnsaktør: OUS er en betydelig samfunnsaktør og skal på bærekraftsområdet ha en tydeligere stemme. Vi skal bidra til å sette bærekraft på agendaen, jobbe for riktige rammevilkår og snakke høyt om bærekraftsarbeidet vårt.

DET FØRSTE VI GJØR:
Gjennomføre et kompetanseløft for styret og ledergruppen

Joint Commision International (JCI) har utviklet en sertifisering i Healthcare Sustainability i samarbeid med International Hospital Federation's Geneva Sustainability Centre. Sertifiseringen bidrar til å tilpasse helseorganisasjoner til bærekraftige praksiser og posisjonerer dem som bevisste og ansvarlige omsorgsgivere i en stadig mer miljøbevisst verden. Les mer om sertifiseringen [her](#).

Referanseliste

Tittel

Utviklingsplan 2040

Climate change is the greatest threat to global health in the 21st century

Helsesektoren 4-5 % av det globale klimafotavtrykket

Globalt står helsesektoren for 5 % av utslippet

Utslipp fra luftfarten

Lenke

[Utviklingsplan Oslo universitetssykehus 2040](#)

[WHO calls for urgent action to protect health from climate change – Sign the call](#)

[Norske helseforskere i front for klima | Diakonhjemmet](#)

[International comparison of health care carbon footprints – IOPscience](#)

[Reducing emissions from aviation - European Commission](#)

Vaktrom
Post 1

